

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Agenda EU za otrokove pravice

COM(2011) 60 konč.

(2012/C 43/08)

Poročevalka: **Kinga JOÓ**

Evropska komisija je 15. februarja 2011 sklenila, da v skladu s členom 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o naslednjem dokumentu:

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Agenda EU za otrokove pravice.

COM(2011) 60 konč.

Strokovna skupina za zaposlovanje, socialne zadeve in državljanstvo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 8. novembra 2011.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 476. plenarnem zasedanju 7. in 8. decembra 2011 (seja z dne 7. decembra) s 170 glasovi za, 2 glasovoma proti in 5 vzdržanimi glasovi.

1. Povzetek sklepov in priporočila

1.1 EESO z zadovoljstvom sprejema Agendo EU za otrokove pravice (v nadaljnjem besedilu „sporočilo“), ki jo je Komisija objavila 15. februarja 2011, in izraža upanje, da bo pomenila izhodišče za celovito izvajanje Konvencije ZN o otrokovih pravicah in čim širše upoštevanje otrokovih pravic. Sporočilo je bilo objavljeno po štirih letih priprav, njegov predhodnik pa je bilo sporočilo Komisije z naslovom *Strategiji EU o otrokovih pravicah naproti* iz julija 2006, o katerem je EESO pripravil mnenje ⁽¹⁾.

1.2 Otroci so skupina prebivalstva v EU, katere blaginja in dobro počutje sta ključnega pomena tako z vidika njihovega splošnega položaja in kakovosti življenja kot tudi naložbe v prihodnost. Kakovostno otroštvo, ki temelji na pravicah, zagotavlja družbeno-ekonomski razvoj in EU omogoča, da doseže svoje cilje na vseh področjih. Poudariti je treba, da se mora pojem otrok kot „naložbe v prihodnost“ obravnavati vzporedno s srečnim otroštvom, saj je za otroke in tudi družbo sedanjost enako pomembna kot prihodnost.

1.3 Odbor opozarja, da je v členu 3(3) Pogodbe o Evropski uniji varstvo otrokovih pravic uvrščeno med cilje Evropske unije, hkrati pa je uzakonjeno s pravno zavezujočo Listino o temeljnih pravicah. Listina velja za ukrepe vseh institucij in organov EU ter za države članice pri izvajanju zakonodaje EU.

Pri vsakem novem zakonodajnem predlogu EU se tako oceni njegov vpliv na temeljne pravice, in s tem tudi na pravice otrok.

1.4 EESO opozarja, da so cilji sporočila skromni in omejeni. Evropska unija ni ratificirala Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah, tako kot je Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov ⁽²⁾. EU bi morala najti način, kako enostransko pristopiti h Konvenciji ZN o otrokovih pravicah ⁽³⁾. Države članice bi morale vsaki dve leti predložiti celovita poročila o položaju otrok, ki bi obravnavala ne samo njihov ekonomski položaj, temveč tudi druge dejavnike, ki prispevajo k njihovemu dobremu počutju, ter bi temeljila na sistematičnem zbiranju podatkov, raziskavah in analizah. To bi olajšalo oblikovanje zbirke podatkov in ocenjevalnega orodja EU ter dopolnilo obstoječe dostopne podatke.

1.5 Odbor meni, da bi bilo treba uporabljati več podatkov in informacij, na primer poročila vlad in organizacij civilne družbe Odboru ZN o otrokovih pravicah, tako da bi lahko primerjali ukrepe držav članic pri varstvu in uveljavljanju otrokovih pravic; hkrati bi bilo treba različne mednarodne organizacije, kot so Eurostat, OECD, Svetovna banka idr., spodbuditi k zbiranju podatkov o otrokovih pravicah in k uporabi ustreznih kazalnikov s sistematičnim zbiranjem in analizami. EESO priporoča, da EU tesno sodeluje s Svetom Evrope ter tako ustvari sinergije med njenimi programi ⁽⁴⁾.

⁽²⁾ <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/4&format=HTML&aged=1&language=SL&guiLanguage=en>

⁽³⁾ Konvencija ZN o otrokovih pravicah je na voljo za podpis ali pristop držav, v nasprotju s Konvencijo o pravicah invalidov, ki to možnost razširja na regionalne organizacije. Možna rešitev bi bila enostranska izjava o pristopu, ki bi imela v praksi podobne posledice kot sam pristop, brez težav v zvezi z ratifikacijo.

⁽⁴⁾ Prihodnjo strategijo Sveta Evrope o otrokovih pravicah za obdobje 2012–2015 in drugimi strategijami s sorodnih področij.

⁽¹⁾ COM(2006) 367 konč. in UL C 325, 30.12.2006, str. 65–70.

1.6 EESO obžaluje, da sporočilo ne vsebuje učinkovite strategije za izvajanje ali uporabo, čeprav bi bili lahko pri tem koristna osnova kazalniki Agencije EU za temeljne pravice ter izčrpni seznam ocenjevalnih orodij, ki je bil sestavljen za uveljavljanje Konvencije Združenih narodov o otrokovih pravicah; taka strategija za izvajanje bi namreč jamčila uporabo in uveljavljanje strategije o otrokovih pravicah.

1.7 Potrebno je dejansko sodelovanje otrok pri oblikovanju odločitev, ki jih zadevajo, in pri ocenjevanju programov; koristno bi bilo tudi oceniti njihovo zadovoljstvo in njihova mnenja. EESO odobrava prizadevanja Evropske komisije za vključevanje otrok in podpiranje njihovega sodelovanja v vseh zadevah, ki se nanašajo nanje. Nujno je vključiti tudi poglede poklicnih organizacij in strokovnjakov, ki delajo z otroki.

1.8 EESO priporoča, da se uvedeni programi za uveljavljanje in varstvo otrokovih pravic dopolnjujejo in se navezujejo na druge programe EU (na področjih izobraževanja, mladih, vključevanja Romov, boja proti revščini, otroku prijaznega pravosodja, medgeneracijske solidarnosti, zunanjih odnosov); ti programi bi morali tudi jasno poudarjati vprašanja, povezana s pravicami, blaginjo in dobrim počutjem otrok. Po mnenju EESO je pomembno tudi zagotoviti otrokove pravice s celostnim pristopom, ki predvideva tesno sodelovanje in usklajevanje med različnimi generalnimi direktorati Komisije.

1.9 EESO priporoča, da se izvajanje strategije Evropa 2020 oceni tudi z vidika otrokovih pravic in dobrega počutja otrok, skladno s cilji strategije, hkrati pa omogoči ločeno oceno teh ciljev z vidika dolgoročnega načrtovanja (glede na to da so otroci naložba v prihodnost).

1.10 Priporoča tudi, da EU nameni posebno pozornost varstvu in uveljavljanju pravic še posebno izpostavljenih skupin otrok (otrok, ki živijo v revščini, ločeno od družine, v zavodih, otrok, ki jim grozita nasilje ali izkoriščanje ali so jima izpostavljeni, invalidnih otrok, otrok, pripadnikov etničnih manjšin ali priseljencev, otrok brez spremstva, beguncev, otrok, ki so zbežali od doma, otrok, ki so jih starši izseljenci pustili v domovini) na nacionalni in evropski ravni. Zaradi spoštovanja varstva otrokovih pravic ter pravice do integritete in človeškega dostojanstva obsoja vsakršno uporabo nasilja nad otroki, tudi nasilje v družini kot „disciplinski ukrep“; zato vse države članice poziva, naj telesno kaznovanje otrok zakonsko prepovejo, in se vnovič zavzema za imenovanje posebnega predstavnika.

1.11 Odbor meni, da je še zlasti pomembno ozaveščati in poučevati o otrokovih pravicah skupaj z načini njihovega varstva in uveljavljanja. Poleg zagotavljanja kakovostnih informacij za javnost bi bilo treba posebno pozornost nameniti obveščanju nosilcev odločanja, pravnikov ter nacionalnih in evropskih strokovnjakov in politikov; usmeriti bi se bilo treba tudi v usposabljanje tistih, ki delajo z otroki in družinami, pa tudi samih staršev in otrok, da ne bi bili zgolj ozaveščeni o

otrokovih pravicah, temveč bi se zavedali tudi potrebe, da so otroci nosilci človekovih pravic – ne samo „majhni odrasli z majhnimi pravicami“ –, ki morajo biti deležni večje zaščite zaradi svoje ranljivosti, starosti in položaja. Države članice bi morale podpirati družine na vse možne načine, saj to najbolj koristi otrokom.

1.12 Čeprav priznava, da je potreben celosten in celovit, ne pa ločen pogled na otrokove pravice, Odbor priporoča, da se nekaterim vprašanjem nameni posebna pozornost, denimo kakovostnemu, dostopnemu in brezplačnemu zdravstvenemu varstvu nosečnic in porodnic kot vidiku javnega zdravja in zdravja otrok ter temam, ki jih obravnava sporočilo, kot je otrokom prijazno pravosodje, vključno z mladoletnimi prestopniki ⁽⁵⁾.

1.13 Da bi uveljavili pravosodje, ki ne bo imelo negativnih posledic za otroke, EESO poziva, naj se sprejmejo ukrepi za zaščiteni zasliševanje otrok, ki so žrtve spolnih zlorab, in otrok, ki so vpleteni v civilni postopek razveze staršev. Otroka se med pričevanjem ne sme izpostaviti dodatnim travmam, zato je treba ta postopek izvajati ob pomoči posebej usposobljenih izvedencev, po možnosti na „nevtralnem“ kraju, zunaj sodišč.

1.14 Revščina, prikrajšanost, diskriminiranost in izločenost otrok so med največjimi ovirami pri uveljavljanju otrokovih pravic; EESO zato ponavlja priporočilo iz svojih preteklih mnenj, da je treba na teh področjih posebno pozornost nameniti izvajanju, spremljanju in ocenjevanju programov v tesni zvezi s cilji strategije Evropa 2020 za zmanjševanje revščine in na vseh področjih izobraževanja. V ta namen je treba zagotoviti ustrezna sredstva. Politikam in ukrepom, povezanim z otroki, je treba vedno nameniti prednost.

1.15 Zaradi gospodarske krize, finančnih omejitev in omejenih virov EESO predlaga, da se posebna pozornost usmeri v to, da se obstoječi problemi ne bi zaostrovali in da sedanji ukrepi za varstvo in okrepitev otrokovih pravic ne bi postali žrtev varčevalnih ukrepov.

2. Ozadje

2.1 Vse države članice EU so ratificirale konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah ⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu „konvencija“) in v večini od njih je postala sestavni del nacionalne zakonodaje; njena uporaba je torej obvezna. To je hkrati najbolj široko ratificirana konvencija o človekovih pravicah na svetu; v zadnjih dveh desetletjih je korenito spremenila načela in prakso glede položaja, pravic in vloge otrok.

⁽⁵⁾ UL C 110, 9.5.2006, str. 75.

⁽⁶⁾ http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/Zunanja_politika/CP/Zbornik/I_CRC_-_Konvencija_o_otrokovih_pravicah.pdf

2.2 Komisija je v svojih strateških ciljnih za obdobje 2005–2009 otroke uvrstila med prednostne naloge, julija 2006 pa je objavila ločeno sporočilo z naslovom *Strategiji EU o otrokovih pravicah naproti* ⁽⁷⁾, v katerem je predvidela oblikovanje celovite strategije o otrokovih pravicah, varstvu otrokovih pravic in njihovem uveljavljanju namenila opaznejšo vlogo na vseh področjih notranje in zunanje politike EU ter podprla delo držav članic na tem področju.

2.3 EESO je pozval k oblikovanju obsežne, podrobne in celovite strategije EU, ki bi zagotovila popolno in učinkovito uveljavljanje otrokovih pravic v skladu s konvencijo, in sicer tako v notranji kot v zunanji politiki EU ter v okviru dejavnosti držav članic za izvajanje strategije o otrokovih pravicah ⁽⁸⁾.

2.4 V mnenju, ki ga je objavil leta 2006, je bilo izraženo stališče, da bi moral pristop politik EU k otrokovim pravicam temeljiti na konvenciji in njenih dveh izbirnih protokolih, na ustreznih razvojnih ciljnih tisočletja ⁽⁹⁾ ter Evropski konvenciji o človekovih pravicah. EESO je v zadnjem času izdal več mnenj o različnih vidikih otrokovih pravic ⁽¹⁰⁾.

2.5 Listina EU o temeljnih pravicah, v katere členu 24 je zapisano načelo varstva in spodbujanja otrokovih pravic, je postala pravno zavezujoča z uveljavitvijo Lizbonske pogodbe 1. decembra 2009. Prvič v zgodovini EU se člen 3 Pogodbe o Evropski uniji izrecno nanaša na varstvo otrokovih pravic ⁽¹¹⁾. „Varstvo in spodbujanje otrokovih pravic je eden od ciljev Evropske unije. Vse politike in ukrepi, ki vplivajo na otroke, se morajo oblikovati, izvajati in spremljati skladno z najboljšimi koristimi za otroka“ ⁽¹²⁾.

2.6 V programih EU, Sveta Evrope in OZN s področja otrokovih pravic naletimo na naslednje štiri skupne teme: revščina in socialna izključenost, otroci kot žrtve nasilja, posebej ranljive skupine otrok ter prepričanje, da je treba otroke dejavno vključevati v zanje pomembna vprašanja, se z njimi posvetovati in jim prisluhniti. Skupna tema EU in Sveta Evrope sta tudi otrokom prijazno pravosodje in družinska politika.

2.7 Odbor regij je v mnenju ⁽¹³⁾ iz junija 2010 poudaril, da se morajo otrokove pravice uresničevati horizontalno in zajeti vsa področja; za to je potreben večdimenzionalen pristop, pri katerem se morajo vprašanja otrok upoštevati v vseh evropskih in nacionalnih politikah.

2.8 Komisija je vzpostavila evropski forum za otrokove pravice za organizacije civilne družbe; sestel se je petkrat in izrazil svoje mnenje o strategiji, ki je v pripravi. Poleg tega sta bili izvedeni anketi o tem, koliko se otroci zavedajo svojih pravic, in o njihovih pogledih na to tematiko; izsledki iz anket so bili upoštevani pri pripravi programa ⁽¹⁴⁾. Sporočilo se nanaša tudi na otrokove pravice, kot jih je opredelil Svet Evrope, ob upoštevanju zlasti nasilja nad otroki in prizadevanj za pravosodje, prijazno do otrok, skupaj z ustreznimi priporočili in konvencijami.

2.9 Akcijska skupina *Child Rights Action Group* (CRAG) ⁽¹⁵⁾ je pomembno neformalno združenje nevladnih organizacij, katerih cilj je sodelovanje pri spremljanju in izvajanju sporočila Evropske komisije *Strategiji EU o otrokovih pravicah naproti*.

2.10 Spomladi 2011 se je izoblikovalo neformalno medstrankarsko evropsko parlamentarno združenje za človekove pravice, ki si je za prednostno nalogo zastavilo usklajen in dosleden pristop do vprašanj, povezanih z otroki, zlasti pa s pravicami otrok ⁽¹⁶⁾.

3. Otrokove pravice v EU

3.1 EESO odobrava prvo poročilo Evropske komisije o izvajanju Listine EU o temeljnih pravicah ⁽¹⁷⁾, objavljeno 31. marca 2011, ki obravnava šest poglavij listine (Dostojanstvo, Svoboda, Enakost, Solidarnost, Pravice državljanov in Sodno varstvo) in pod naslovom „Enakost“ vsebuje ločen razdelek o pravicah otroka. Listina o temeljnih pravicah zavezuje EU k uveljavljanju otrokovih pravic in otrokom zagotavlja pravico do življenja, varstva, razvoja in aktivnega vključevanja.

⁽⁷⁾ COM(2006) 367 konč.

⁽⁸⁾ UL C 325, 30.12.2006, str. 65–70.

⁽⁹⁾ Generalna skupščina OZN, Deklaracija tisočletja Združenih narodov z dne 8. septembra 2000.

⁽¹⁰⁾ UL C 48, 15.2.2011, str. 138–144, UL C 44, 11.2.2011, str. 34–39, UL C 339, 14.12.2010, str. 1–6, UL C 317, 23.12.2009, str. 43–48.

⁽¹¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0013:0045:EN:PDF>

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/rights-child/index_en.htm

⁽¹³⁾ UL C 267, 1.10.2010, str. 46–51.

⁽¹⁴⁾ Eurobarometer: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_235_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Njene članice so organizacije: Terre des Hommes, World Vision, European Foundation for Street Children Worldwide, Save the Children, Euronet – European Children's Network, Eurochild, Plan International, SOS-Kinderdorf International, <http://www.eph.org/a/2610>

⁽¹⁶⁾ http://www.eurochild.org/index.php?id=208&tx_ttnews%5Btt_news%5D=1819&tx_ttnews%5BbackPid%5D=185&cHash=cc6d4444ebae436b2a844a082a0ea2a8 <http://www.eurochild.org/>

⁽¹⁷⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0160:FIN:sl:HTML>

3.2 EESO z zadovoljstvom ugotavlja, da je Agencija EU za temeljne pravice po široko zastavljenem posvetovanju s strokovnjaki in organizacijami civilne družbe razvila kazalnike uresničevanja otrokovih pravic⁽¹⁸⁾. Pripravila je tudi študijo o dobrem počutju otrok, ki živijo v EU, vendar ta vključuje zgolj podatke o gmotnih razmerah in socialnem varstvu, ne pa sestavljenih kazalnikov, ki bi merili kakovost življenja in varstvo otrok v praksi ter z vidika obsega⁽¹⁹⁾.

3.3 Odbor poudarja, da je otrokove pravice mogoče varovati in učinkovito uveljavljati zgolj z medsektorskim partnerstvom; v takem partnerstvu si države članice, različne ravni državne uprave, nacionalne in mednarodne nevladne organizacije skupaj z organizacijami civilne družbe, forumi, ki zastopajo različne interese (kot so otroci in organizacije, ki jih zastopajo), ter socialnimi partnerji (kot so delodajalci, sindikati in podjetja) skupaj prizadevajo za doseg določenih ciljev.

3.4 Čeprav se sporočilo dotakne problematike revnih otrok in različnih skupin posebej izpostavljenih otrok, pa se na ta vprašanja ne osredotoča, kljub njihovemu precejšnjemu pomenu za trenutno blaginjo otrok ter za njihovo uspešno prihodnje odraščanje in vključevanje, tudi glede na znane demografske probleme, ki pestijo Evropo. Tudi pri otrocih bi bilo treba posebno pozornost nameniti preprečevanju kakršne koli oblike diskriminacije med spoloma.

3.5 Gospodarska kriza je dejavnik tveganja za blaginjo in dobro počutje otrok in nanje vpliva na različne načine, še zlasti če živijo v težkih razmerah: v večini primerov se službe in strokovnjaki, ki delajo z njimi, spopadajo s težavami in čedalje več osnovnih storitev sploh ni zagotovljenih ali pa so na voljo v zelo omejenem obsegu.

3.6 EU v svojih zunanjih odnosih pripisuje velik pomen konkretnim vprašanjem, ki so pomembna za varstvo in uveljavljanje otrokovih pravic; med njimi so čezmejno skrbništvo, pogrešani otroci in otroci priseljenci, otroci brez spremstva, pridržani otroci, ki so nezakoniti priseljenci, izkoriščani otroci ter otroci, ki so žrtve spolnih zlorab ali spolnega turizma⁽²⁰⁾. Vendar pa ne obravnava vse resnejšega problema otrok, ki jih starši izseljenci pustijo v domovini. Pri tovrstnih otrocih je velik problem pomanjkanje nadzora, medtem ko starši delajo v državi članici EU, tako npr. takrat, ko starši otrok ne morejo vzeti s seboj zaradi neustreznih razmer; v takih primerih – tudi če starši delajo v drugi državi in tam plačujejo davke in prispevke – njihovi otroci nimajo pravic in so izpostavljeni velikim tveganjem.

⁽¹⁸⁾ http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/FRA-report-rights-child-conference2010_EN.pdf

⁽¹⁹⁾ http://www.tarki.hu/en/research/childpoverty/tarki_dwb_mainreport_online.pdf

⁽²⁰⁾ Mnenje EESO o zaščiti otrok, ki jih ogrožajo potujoči storilci kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost (UL C 317, 23.12.2009, str. 43–48).

3.7 EESO pripisuje še zlasti velik pomen dejstvu, da je bilo izoblikovano prvo priporočilo o povezavi med otrokovimi pravicami in poslovanjem⁽²¹⁾, ko so UNICEF, globalni dogovor Združenih narodov (*Global Compact*) in organizacija za pomoč otrokom *Save the Children* dali pobudo za oblikovanje načel in smernic, ki bi podjetjem pomagala zaščititi in podpreti otrokove pravice. Pobuda ponuja okvir za pozitivne ukrepe, poleg tega pa opozarja na možne negativne posledice, zlasti v povezavi z oglaševanjem (ki otroke spodbuja k uporabi telesnemu in duševnemu zdravju škodljivih izdelkov ali k nasilnemu, tveganemu ali erotično-pornografskemu vedenju), potrošniškimi navadami (vključno z zdravjem in prehrano), turizmom, delom otrok in diskriminacijo. Vsi sektorji imajo pomembno vlogo na tem področju, zato bi morali tesno sodelovati z državnimi organi, nevladnimi organizacijami, organizacijami civilne družbe, podjetji in sindikati, da bi dosegli te cilje tako v Evropski uniji kot v državah članicah.

3.8 Čeprav večina programov, namenjenih otrokom, sodi v nacionalno pristojnost, pa je po prepričanju EESO na številnih področjih (npr. glede zgodnjega otroštva, poklicnega usposabljanja, osipa v šolah, pogrešanih otrok) čedalje več priporočil in dejavnosti EU. Te vplivajo na nacionalne politike, vendar stopnja njihovega vpliva na izvajanje na nacionalni ravni ni vedno razvidna.

3.9 V različnih programih EU (npr. programih, namenjenih mladini, izobraževanju, vseživljenjskemu učenju, vključevanju Romov, boju proti revščini, medgeneracijski solidarnosti, združljivosti dela in zasebnega življenja, zunanjim odnosom) bi bilo treba prednost nameniti možnostim za varstvo in uveljavljanje otrokovih pravic ter se osredotočiti na različne posebno občutljive skupine otrok, tudi otroke, ki jih starši na začasnem delu v tujini puščajo v domovini.

3.10 EESO je v enem od svojih prejšnjih mnenj⁽²²⁾ Komisijo pozval k imenovanju posebnega predstavnika za nasilje nad otroki, ki bi varoval otrokove pravice, države pa, naj prepovejo vse oblike nasilja nad otroki. Zato obžaluje, da Komisija ni zavzela stališča proti telesnemu kaznovanju otrok. S telesnim kaznovanjem se namreč krši pravica otrok, da niso tepeni. Otroci, ki so tepeni, se tudi sami naučijo posegati po nasilju. EESO zaradi spoštovanja varstva otrokovih pravic ter pravice do integritete in človeškega dostojanstva obsoja vsakršno uporabo nasilja nad otroki, tudi nasilje v družini kot „disciplinski ukrep“; zato vse države članice poziva, naj telesno kaznovanje otrok zakonsko prepovejo, se vnovič zavzema za imenovanje posebnega predstavnika ter Komisijo in države članice poziva, naj odpravijo telesno kaznovanje otrok v vsej EU.

⁽²¹⁾ Pobuda „Otrokove pravice in načela poslovanja“.

⁽²²⁾ UL C 325, 30.12.2006, str. 65–70.

3.11 Odbor se strinja, da za uveljavljanje pravic otrok in za pripravo otrok na aktivno uresničevanje njihove državljanske vloge lahko poskrbimo tako, da jim prisluhnemo, se z njimi posvetujemo in jih vključimo v vsa vprašanja, ki jih zadevajo. V ta namen sta pomembna tudi dostop do otrokom prilagojenih različnih dokumentov ter oblikovanje podobno dostopnih brošur in spletnih strani (ali njihovih razdelkov), kot načrtuje generalni direktorat za pravosodje ⁽²³⁾.

3.12 Da bi uveljavili pravosodje, ki bo spoštljivo do otrok in jim ne bo povzročalo duševnega trpljenja, bi bilo treba v vseh pravosodnih sistemih v Uniji sprejeti naslednje ukrepe:

- pri otrocih, ki so žrtve spolne zlorabe, si je treba prizadevati, da otroka med pričevanjem ne bi izpostavili dodatnim travmam, in postopek torej izvajati ob pomoči posebej usposobljenih izvedencev, po možnosti na „nevtralnem“ kraju, zunaj sodišč;
- pri otrocih, ki so vpleteni v civilni postopek razveze staršev, je treba zaslišanja izvajati enako previdno, kot je navedeno zgoraj, ter jih zaščititi pred tem, da bi jih starši in obramba izkoristili sebi v prid.

3.13 Za učinkovitejše obveščanje o otrokovih pravicah je nujna pozitivna vloga medijev, tudi družabnih medijev, ki nago-varjajo starše, strokovnjake in otroke.

3.14 EESO zagovarja uporabo odprte metode koordinacije ter drugih možnih mehanizmov, saj so se izkazali kot dragocen pripomoček pri zagotavljanju, da se pri sodelovanju med državami članicami ter prepoznavanju in uporabi najboljših praks lahko pripomore k varstvu in uveljavljanju otrokovih pravic, hkrati pa vprašanja, povezana z otroki, vključuje v druge politike.

3.15 Kot pomemben predstavnik civilne družbe namerava EESO prispevati svoj delež tako, da bo sistematično spremljal rezultate ter širil in krepil otrokove pravice prek svojih članov.

3.16 Za učinkovitejše izvajanje zakonodaje se Odboru zdi primerno in potrebno vzpostaviti tesnejše sodelovanje in posvetovanje kot doslej med različnimi telesi OZN, Odborom OZN za otrokove pravice, Svetom Evrope ter mednarodnimi organizacijami otrok in organizacijami, ki zastopajo otroke, saj so cilji in dejavnosti takih organizacij povezani tudi z obsežnim in celovitim uveljavljanjem otrokovih pravic.

V Bruslju, 7. decembra 2011

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Staffan NILSSON

⁽²³⁾ Otroški kotiček na spletnem portalu <http://www.europa.eu/>